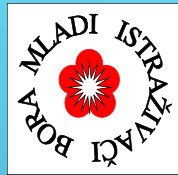

Projekt finansira Evropska unija

Zelena ekonomija za napredni region

smartKOLEKTIV

Trening

ZELENA EKONOMIJA I PREDUZETNIŠTVO

Vukosav Antonijević

Subvencije i podsticajna sredstva

Projektat „GEAR – Green Economy for Advanced Region“
B-O-R: Bolje Organizovani Resursi za zelenu ekonomiju

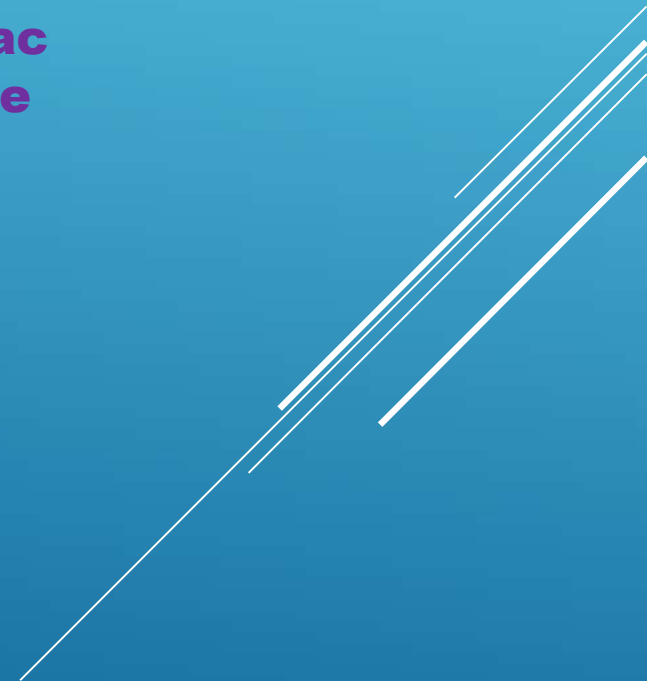
Bor, 14. jun 2020. godine

SUBVENCije PODSTICAJNA SREDTVA

MSc VUKOSAV ANTONIJEVIĆ

KAKO DA DOĐEM DO POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA?

Svi koji nemaju hrabrosti da nešto kvalitetno naprave u svom životu pravdaju se time da im nedostaje novac. Novac jeste važan, u smislu da bez njega nema početka poslovanja, ali ne i u smislu da novac morate imati pre nego što ste odlučili da postanete „svoj čovek“.

Ključno pitanje je: „Da li zaista postoji vaša rešenost da o svom životu odlučujete sami?”

Ukoliko nemate potrebna novčana sredstva za početak poslovanja, postoje lica i institucije od kojih možete uzeti, tj. pozajmiti novac.

Razlika između ovih vrsta izvora sredstava jeste u tome što za dobijanje sredstava morate učiniti dodatne procedure i što se profit nastao angažovanjem tih sredstava deli između vas i vlasnika novca.

Izvori za tuđa sredstva u našoj sredini:

- rodbina
- prijatelji (zajednički u posao) – partnerstvo
- banke
- država
- nevladine organizacije

Većina stranih i domaćih banaka ima različite programe za finansiranje pokretanja sopstvenog biznisa, kako iz potencijala same banke tako i iz potencijala specifičnih projekata finansiranih iz inostranih izvora. Na sajtu banke ili direktno u samoj banci moguće je dobiti sve neophodne informacije.

Naša država ima različite programe koje sprovodi kroz postojeća preduzeća (otpremnine i sl.) ili odgovarajuće državne ustanove (primer: Nacionalna služba za zapošljavanje finansira otvaranje sopstvene firme isplatom jednokratnih iznosa za početnike, finansijska sredstva za nova radna mesta, subvencije za zapošljavanje pripravnika i sl).

Postoje i određena novčana sredstva koja dolaze u vidu donacija, isključivo namenjena za stimulisanje otvaranja malih preduzeća.

Koje vrste finansiranja mogu da iskoristim?

Najčešći izvor finansiranja malih preduzeća jeste lična ušteđevina vlasnika. Dodatna finansijska sredstva preduzetnici mogu dobiti od porodice i prijatelja u vidu zajmova ili učešća u vlasništvu. Od spoljnih izvora sredstava, najznačajniji su krediti od banaka, državnih organizacija, razvojnih agencija, lizing kompanija i investicionih fondova.

Učešće u vlasništvu. Ovo je oblik ulaganja kapitala u preduzeće na čijem se osnovu stiče udeo u vlasništvu. Sredstva za ovaj vid ulaganja mogu poteći od osnivača (ili od partnera i zaposlenih) koji žele da učestvuju u svakodnevnom upravljanju firmom, ili od spoljnih ulagača (pojedinaca ili organizacija) koji ne žele da učestvuju u upravljanju firmom. Udeo u kapitalu može biti veliki i obezbeđivati većinski paket akcija (više od 50 odsto vlasništva), ili može biti manjinsko ulaganje kapitala (manje od 50 odsto). Izvori ovog kapitala mogu biti:

- lična sredstva vlasnika
- zadržane zarade (profit koji je preduzeće ostvarilo ponovo se investira u njegovo poslovanje)
- porodica i prijatelji
- vladine organizacije
- privatni investitori
- investicioni fondovi.

Pozajmica/kredit. Ovaj oblik finansiranja ne daje poveriocu pravo učešća u kapitalu preduzeća kome pozajmljuje novac. Preduzeće je obavezno da vrati pozajmljenu sumu novca, uvećanu za iznos dogovorene kamate. Poverilac može tražiti obezbeđenje svojih sredstava u vidu hipoteke na pokretnu i nepokretnu imovinu preduzeća, ili u vidu mogućnosti da dobije udeo u kapitalu. Poverilac se na ovaj način osigurava da će dobiti uložena sredstva nazad u slučaju da preduzeće nije u stanju da otplaćuje dug. Izvori ovog kapitala su:

- Kreditne linije – pomažu da se premoste kratkotrajni nedostaci novca u svakodnevnom poslovanju. Ovo faktički znači da firma ima dozvoljeni minus na svom tekućem računu, koji se stalno obnavlja, a pokriva se redovnim prilivima na račun. Ove linije su uglavnom osigurane imovinom, zalihama, i ostalim sredstvima. Obično ih daje banka kod koje firma ima tekući račun. Kamatne stope su povoljnije u odnosu na ostale vrste kredita.

- **Kratkoročni krediti – sa rokom dospeća do godinu dana.** Obično se vezuju za promenljivu kamatnu stopu. Daju ih banke sa kojima preduzeće ima razvijen odnos. Odobravaju se na bazi prethodne poslovne istorije firme.
- **Dugoročni krediti – krediti sa rokom dospeća dužim od godinu dana.** Obično se uzimaju kada postoji potreba za kupovinom nove opreme, kada se lansira novi proizvod, kada nemate dovoljno novca da sami počnete posao. Uglavnom su obezbeđeni, i to veoma često sa mogućnošću učešća u kapitalu preduzeća.
- **Finansiranje od strane dobavljača – dobavljač daje mogućnost preduzeću da ne plati odmah, već u nekom dužem periodu.**

- **Lizing** – ukoliko preduzeće ne može samo kupiti potrebnu opremu, može uzeti kredit za njenu kupovinu od banke ili neke lizing kompanije. Banka daje novac preduzeću koje kupuje opremu i ona postaje vlasništvo banke. Preduzeće ima pravo korišćenja opreme, koju otplaćuje u ratama. Po isteku perioda na koji je uzeta oprema, ona može postati vlasništvo preduzeća po veoma povoljnim uslovima.
- **Zajmovi vlade** – daje ih država po veoma povoljnim uslovima, ali je često teško ispuniti kriterijume za njihovo dobijanje.
- **Razne donacije** – daje ih Vlada i druge razvojne organizacije.